

مقاله‌ی پژوهشی**مقایسه رضایتمندی زناشویی، سازگاری زناشویی و صمیمیت زناشویی
دانشجویان زن شاغل و غیر شاغل متاهل دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز**

*اعظم/احمدپور

کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی، دانشگاه
علوم تحقیقات، واحد اهواز، ایران

تهمینه خالدی

کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی، دانشگاه
علوم تحقیقات، واحد اهواز، ایران**خلاصه****مقدمه:** هدف از پژوهش حاضر مقایسه رضایتمندی زناشویی و صمیمیت زناشویی و سازگاری زناشویی دانشجویان زن شاغل و غیر شاغل متاهل دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز بود.**روش کار:** نمونه آماری این تحقیق علی-مقایسه‌ای شامل ۲۴۶ نفر از زنان متاهل (۱۲۴ نفر شاغل و ۱۲۲ نفر غیر شاغل) از دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز بود که به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزار پژوهش شامل پرسش‌نامه‌های سازگاری ازدواج دکتر هارمون سینک، رضایت زناشویی اتریچ و صمیمیت زناشویی باگاوروزی بودند. داده‌ها از طریق تحلیل واریانس دوطرفه تحلیل شدند.**یافته‌ها:** دانشجویان زن شاغل نسبت به غیر شاغل از رضایت زناشویی بالاتری برخوردارند ($F=6/36$ و $P=0/012$). هم‌چنین از لحاظ سازگاری نیز دانشجویان زن متاهل شاغل نسبت به غیر شاغل، از سازگاری بالاتری برخوردارند ($P=0/005$ و $F=7/85$).**نتیجه‌گیری:** دانشجویان زن متاهل شاغل نسبت به دانشجویان غیر شاغل از رضایت زناشویی و سازگاری زناشویی بالاتری برخوردارند اگر چه بین حیطه‌های صمیمیت در زمینه‌های عاطفی، عقلانی، معنوی و زیباشناختی، زنان شاغل از صمیمیت پایین‌تری نسبت به زنان غیر شاغل برخوردار بودند.**واژه‌های کلیدی:** سازگاری، شاغل، رضایت زناشویی، زنان، صمیمیت زناشویی

*مؤلف مسئول:

دانشگاه علوم تحقیقات، واحد اهواز، ایران
Azamahmadpour58@yahoo.com

تاریخ وصول: ۹۵/۱۱/۲۵

تاریخ تایید: ۹۵/۱۲/۲۵

مقدمه

پیمان ازدواج در دین اسلام از محبوبترین تکالیف و شادترین وظایف خویشاوندی مقرر بین خالق و مخلوق است. سالم ترین جامعه بشری، جامعه ای است که کوچکترین واحد آن یعنی خانواده سالم باشد. زن و شوهر به یکدیگر عشق بورزند تا بر پایه عشق و کانون گرم خانواده نعمتها و برکتهای الهی را جذب کنند و نسلی پاک و شاداب تحویل جامعه دهد. اولین قدم تشکیل خانواده ازدواج است (۱).

رضایت زناشویی^۱ یک ارزیابی کلی از وضعیت رابطه زناشویی یا رابطه عاشقانه کنونی فرد است. رضایت زناشویی می تواند انعکاسی از میزان شادی افراد از روابط زناشویی و یا ترکیبی از خشنود بودن به واسطه بسیاری از عوامل مختص رابطه زناشویی باشد. رضایت یک فرد از زندگی زناشویی به منزله ی رضایت وی از خانواده محسوب می شود و رضایت از خانواده به مفهوم رضایت از زندگی بوده و در نتیجه تسهیل در امر رشد و تعالی و پیشرفت مادی و معنوی جامعه خواهد شد (۲). می توان رضایت زناشویی را به عنوان یک موقعیت روان شناختی در نظر گرفت که خود به خود به وجود نمی آید، بلکه مستلزم تلاش هر دو زوج است. به ویژه در سال های اولیه، رضایت زناشویی بسیار بی ثبات است و روابط در معرض بیشترین خطر قرار دارند (۳).

کاپلان و مادوکس (۴) بیان می کنند که رضایت زناشویی یک تجربه شخصی در ازدواج است که تنها توسط خود فرد در پاسخ به میزان لذت رابطه زناشویی قابل ارزیابی است. آنها باور دارند که رضایت زناشویی به انتظارات افراد بستگی دارد. زندگی زناشویی زمانی می تواند زندگی موفق باشد که طرفین از همگنی و همسنخی فرهنگی و طبقاتی برخوردار باشد و ارزشهای مشابه و همسان داشته باشند، چرا که با پدید آمدن تمدن ماشینی رابطه زن و مرد پیچیده شده است. بنابراین ازدواج فونونی دارد که زوجین باید از آن مطلع باشند وگرنه ناخواسته دچار مشکلاتی خواهند شد که، منجر به جدایی می شود (۵).

صمیمیت زناشویی^۲ به عنوان جنبه ای مهم از زندگی زناشویی دارای تاریخی طولانی است که تلاش برای طبقه بندی آن به زمان ارسطو باز می گردد و امروزه بخشی از دانش موجود در این زمینه، مشاهدات وی را تأیید می کند اما مطالعه علمی درباره آن از دهه ۱۹۹۰ آغاز شده است و با مطرح شدن موضوعی مانند روابط بین فردی در روان شناسی خانواده و قلمداد کردن روابط صمیمی بین زن و شوهر، به عنوان یکی از انواع مهم آن، این رابطه جایگاه و معنایی خاص در زندگی زناشویی یافته است به گونه ای که در نظریه پردازی درباره ی خانواده به اهمیت پیوند صمیمانه میان همسران تأکید می کند و آن را برای ایجاد هویت خانوادگی مطمئن لازم می داند. صمیمیت با ایجاد بعد خاص و مثبت در زندگی زناشویی و تأمین بهداشت روانی اعضای خانواده، عاملی محافظت کننده و نیرومند در برابر مشکلات فردی و اجتماعی است. از این لحاظ بر صمیمیت بین زن و شوهر در خانواده تأکید می کند (۶). شناخت صمیمیت به معنای شناخت تنوع در ساختارهای خانوادگی است و به همین دلیل درمانگران خانواده سعی می کنند تا با در نظر گرفتن فرد در روابط صمیمانه ای که در خانواده دارد، مشکلات فردی را صرفاً حاصل رشد و تحول فردی ندانند و در درمان موقعیتی را ایجاد کنند که زوج ها صمیمیت خود را با یکدیگر افزایش دهند و سبک های متفاوت صمیمیت را درک کنند (۷).

سازگاری زناشویی^۳ شیوه ای است که افراد متأهل، به طور فردی با یکدیگر، برای متأهل ماندن سازگار می شوند. سازگاری زناشویی فرآیندی است که در طی آن هر دو عضو زوج به صورت انفرادی و یا با همکاری یکدیگر الگوهای رفتاریشان را برای رسیدن به حداکثر رضایت زناشویی در رابطه با همدیگر، تغییر و اصلاح می نمایند (۸). اسپانیر و کولی (۹)، با مرور مطالعات سازگاری زناشویی از دهه ۱۹۲۰ تا دهه ۱۹۷۰ دریافتند که این پدیده فرایندی پویاست که ممکن است در هر نقطه ای از زمان روی یک

^۱Marital intimacy
^۲Marital adjustment

^۱Marital satisfaction

هدف ارزیابی زمینه های بالقوه مشکل زا یا شناسایی زمینه های قوت و پرباری رابطه زناشویی ساخته شده است (۱۳). پرسشنامه انریچ در ایران توسط سلیمانان (۱۴) به صورت فرم کوتاه ۴۷ سوالی ساخته شده است اعتبار و پایایی این پرسشنامه توسط سلیمانان مورد محاسبه قرار گرفته است. اعتبار ملاک این پرسشنامه را با پرسشنامه سازگاری خانواده، به ترتیب ۰/۸۶ و ۰/۹۲ (همگی در سطح ۰/۰۵ معنی دار بودند) به دست آورده اند که نشانگر اعتبار قابل قبول آن می باشد و پایایی آن نیز ۰/۹۵ با روش آلفای کرونباخ محاسبه شده است. در تحقیق حاضر برای تعیین پایایی پرسشنامه رضایت زناشویی از روش آلفای کرونباخ استفاده شد که برای کل پرسشنامه برابر با ۰/۷۰، که بیانگر ضرایب پایایی قابل قبول پرسشنامه یاد شده می باشد.

ب- پرسشنامه صمیمیت زناشویی باگاروزی: پرسشنامه بررسی نیازهای باگاروزی (۱۵) این پرسشنامه توسط باگاروزی، برای ارزیابی نیازهای صمیمیت در ابعاد عاطفی، روانشناختی، عقلانی، جنسی، فیزیکی، معنوی، زیباشناختی و تفریحی - اجتماعی طراحی شده است. شامل ۴۱ سؤال است که آزمودنی به شکل رتبه بندی شده، از ۱ به معنای "به هیچ وجه چنین نیازی وجود ندارد" تا ۱۰ به معنای "نیاز بسیار زیادی وجود دارد وجود دارد" به هر سؤال پاسخ میدهد. بالاترین نمره در هر بعد ۵۰ و در بعد صمیمیت معنوی ۶۰ می باشد. اعتمادی و همکاران (۱۶) پایایی این پرسشنامه با آزمون آلفای کرونباخ ۰/۹۴ بدست آورد. در ایران اعتمادی و همکاران (۱۶) برای تعیین روایی محتوایی، پرسشنامه را در اختیار ۱۵ استاد مشاوره و ۱۵ زن و شوهر قرار دارد و روایی محتوایی آن تأیید شد. ضریب پایایی کل پرسشنامه نیز با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۴ بدست آمد. علاوه بر این، خمسه و حسینیان (۶) در مطالعه ای پایایی هر بعد صمیمیت را با روش آزمون - باز آزمون محاسبه نمودند که برای صمیمیت عاطفی، روانشناختی، عقلانی، جنسی، فیزیکی، معنوی، زیباشناختی و اجتماعی - تفریحی، به ترتیب: ۰/۸۹، ۰/۸۲، ۰/۸۱، ۰/۹۱، ۰/۸۰، ۰/۶۵، ۰/۷۶،

پیوستار از کاملاً سازگار تا ناسازگار ارزیابی شود. به این ترتیب سازگاری زناشویی مفهومی چند بعدی است که نسبت به رضایت زناشویی از ویژگی های عینی تری برخوردار است (۱۰).

نصرتی (۱۱)، به بررسی رضایت زناشویی خانواده های زنان شاغل و خانه دار پرداخت و نشان داد رضایت زناشویی زنان خانه دار بیشتر از زنان شاغل می باشد همچنین نشان داد که رضایت زناشویی مردان دارای همسر خانه دار بیشتر از مردان دارای همسر شاغل است. پژوهش ها نشان داده که دینداری به گونه ای معنادار با سازگاری زناشویی و شادکامی همسران بستگی دارد. آنها دریافتند که اثر دینداری بر ازدواج در گروهی که مسن تر بودند بیشتر و چشمگیر تر است، احمدی نوده، فتحی آشتیانی و عرب نیا (۱۲)، نیز با بررسی ۱۳۲۰ نفر (۶۶۰ زوج) نشان دادند که میزان سازگاری زناشویی در میان افرادی که تقیدات مذهبی زیادی دارند به طور معنا داری بیش از کسانی است که تقیدات مذهبی کم دارند.

با توجه به مطالب ارائه شده و اهمیت رضایت و سازگاری زناشویی در برقراری روابط زوجی و خانواده ها، هدف از پژوهش حاضر مقایسه رضایتمندی زناشویی و سازگاری زناشویی دانشجویان زن شاغل و غیر شاغل متأهل دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز می باشد.

روش کار

جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانشجویان زن متأهل شاغل و دانشجویان زن متأهل غیر شاغل دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز که در سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ مورد بررسی قرار گرفتند. حجم جامعه آماری ۳۵۰۰ نفر بوده که طبق جدول مورگان نمونه این تحقیق مشتمل بر ۲۴۶ نفر از جامعه مذکور می باشد که برای انتخاب آنها از روش نمونه گیری در دسترس استفاده گردید.

ابزار پژوهش

الف- پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ: این مقیاس در سال (۱۹۸۹) توسط اولسون، فورنیرو و درانکمن^۱ در آمریکا با

¹Olson, Forniuro and Drankman

۰/۵۱ بدست آمد و حاکی از پایایی قابل قبول این مقیاس می باشد.

ج- پرسشنامه سازگاری ازدواج دکتر هارمون سینک: این مقیاس از ده سوال برای مردان در فرم (الف) و ده سوال برای زنان در فرم (ب) تشکیل شده است که افراد باید بصورت بلی یا خیر پاسخ دهند. دامنه تغییر مقیاس درجه بندی ۱۰+ (حداکثر سازگاری) تا ۱+ (حداقل سازگاری) تغییر می کند و ما از ۱۰ سوال فرم (ب) برای زنان استفاده نموده ایم. ضریب پایایی این آزمون با روش دو نیمه کردن و بازآزمایی به ترتیب ۰/۹۵ و ۰/۹۳ گزارش شده

استفورد چنگ در پژوهش خود ضریب بازآزمایی و ضریب کوادر ریچاردسون را برای این پرسشنامه به ترتیب ۰/۸۹ و ۰/۸۲ گزارش نموده است. اعتبار این آزمون توسط گروهی از روان شناسان مورد تأیید قرار گرفته است (۱۷).

نتایج

یافته های توصیفی این پژوهش شامل شاخص های آماری مانند میانگین، انحراف معیار برای کلیه متغیرهای مورد مطالعه در این پژوهش در جدول ۱ ارائه شده است.

جدول ۱- میانگین، انحراف معیار نمره متغیرهای رضایت زناشویی و سازگاری زناشویی دانشجویان زن متأهل شاغل و دانشجویان زن متأهل غیر شاغل

متغیر	شاخص های آماری آزمودنی ها	میانگین	انحراف معیار	تعداد
	دانشجویان زن متأهل شاغل	۱۴۷/۵۲	۹/۸۴	۱۲۴
رضایت زناشویی	دانشجویان زن متأهل غیر شاغل	۱۴۳/۸۴	۱۲/۸۰	۱۲۲
	کل دانشجویان زن متأهل	۱۴۵/۷۰	۱۱/۵۳	۲۴۶
	دانشجویان زن متأهل شاغل	۷/۷۷	۱/۸۴	۱۲۴
سازگاری زناشویی	دانشجویان زن متأهل غیر شاغل	۷/۲۵	۰/۹۰۳	۱۲۲
	کل دانشجویان زن متأهل	۷/۵۱	۱/۴۷	۲۴۶

جدول ۲- نتایج تحلیل واریانس یک متغیری در متن مانوا روی رضایت زناشویی و سازگاری زناشویی دانشجویان زن متأهل شاغل و دانشجویان زن متأهل غیر شاغل

متغیرها	مجموع مجذورات	دی	میانگین مجذورات	F	سطح معنی داری
رضایت زناشویی	۸۲۹/۱۲	۱	۸۲۹/۱۲	۶/۳۶	۰/۰۱۲
سازگاری	۱۶/۶۴	۱	۱۶/۶۴	۷/۸۵	۰/۰۰۵

همان طوری که در جدول ۲ ارائه شده است بین دانشجویان زن متأهل شاغل و دانشجویان زن متأهل غیر شاغل از لحاظ رضایت زناشویی تفاوت معنی داری وجود دارد ($p = 0/012$) و دانشجویان زن متأهل شاغل نسبت به دانشجویان زن متأهل غیر شاغل از رضایت زناشویی بالاتری برخوردارند، همچنین بین دانشجویان زن متأهل شاغل و دانشجویان زن متأهل غیر شاغل از لحاظ سازگاری تفاوت معنی داری وجود دارد ($p = 0/005$ و $F = 7/85$) و دانشجویان زن متأهل شاغل نسبت به دانشجویان زن متأهل غیر شاغل از سازگاری بالاتری برخوردارند.

جدول ۳- میانگین و انحراف معیار نمره متغیرهای رضایت زناشویی و انواع صمیمیت دانشجویان زن متأهل شاغل و غیر شاغل

متغیر	شاخص های آماری آزمودنی ها	میانگین	انحراف معیار	تعداد
رضایت زناشویی	دانشجویان زن متأهل شاغل	۱۴۷/۵۲	۹/۸۴	۱۲۴
	دانشجویان زن متأهل غیر شاغل	۱۴۳/۸۴	۱۲/۸۰	۱۲۲
	کل دانشجویان زن متأهل	۱۴۵/۷۰	۱۱/۵۳	۲۴۶
صمیمیت عاطفی	دانشجویان زن متأهل شاغل	۴۱/۲۲	۶/۶۰	۱۲۴
	دانشجویان زن متأهل غیر شاغل	۴۲/۷۲	۴/۵۲	۱۲۲
	کل دانشجویان زن متأهل	۴۱/۹۶	۵/۷۰	۲۴۶
صمیمیت روانشناختی	دانشجویان زن متأهل شاغل	۴۰/۵۴	۶/۸۱	۱۲۴
	دانشجویان زن متأهل غیر شاغل	۴۰/۶۹	۵/۵۸	۱۲۲
	کل دانشجویان زن متأهل	۴۰/۶۱	۶/۲۲	۲۴۶
صمیمیت عقلانی	دانشجویان زن متأهل شاغل	۴۰/۰۲	۹/۵۸	۱۲۴
	دانشجویان زن متأهل غیر شاغل	۴۳/۹۴	۵/۴۷	۱۲۲
	کل دانشجویان زن متأهل	۴۱/۹۷	۸/۰۴	۲۴۶
صمیمیت جنسی	دانشجویان زن متأهل شاغل	۴۰/۳۵	۱۱/۰۱	۱۲۴
	دانشجویان زن متأهل غیر شاغل	۴۱/۹۸	۸/۱۱	۱۲۲
	کل دانشجویان زن متأهل	۴۱/۱۶	۹/۷۰	۲۴۶
صمیمیت بدنی	دانشجویان زن متأهل شاغل	۴۲/۰۵	۹/۲۹	۱۲۴
	دانشجویان زن متأهل غیر شاغل	۴۲/۳۴	۷/۳۱	۱۲۳
	کل دانشجویان زن متأهل	۴۲/۲۰	۸/۳۵	۲۴۶
صمیمیت معنوی	دانشجویان زن متأهل شاغل	۴۵/۲۶	۸/۸۵	۱۲۳
	دانشجویان زن متأهل غیر شاغل	۴۷/۹۵	۵/۹۷	۱۲۳
	کل دانشجویان زن متأهل	۴۶/۵۹	۷/۶۶	۲۴۶
صمیمیت زیباشناختی	دانشجویان زن متأهل شاغل	۴۱/۱۰	۶/۵۱	۱۲۳
	دانشجویان زن متأهل غیر شاغل	۴۲/۷۵	۴/۴۰	۱۲۳
	کل دانشجویان زن متأهل	۴۱/۹۲	۵/۶۱	۲۴۶
صمیمیت اجتماعی - تفریحی	دانشجویان زن متأهل شاغل	۳۹/۸۹	۷/۴۰	۱۲۳
	دانشجویان زن متأهل غیر شاغل	۴۰/۹۲	۴/۷۵	۱۲۳
	کل دانشجویان زن متأهل	۴۰/۴۰	۶/۲۴	۲۴۶

جدول ۴- نتایج تحلیل واریانس یک متغیری در متن مانوا روی رضایت زناشویی و انواع صمیمیت دانشجویان زن متأهل شاغل و غیر شاغل

متغیرها	مجموع مجدورات	درجه آزادی	میانگین مجدورات	F	سطح معنی داری
رضایت زناشویی	۸۲۹/۱۲	۱	۸۲۹/۱۲	۶/۳۶	۰/۰۱۲
صمیمیت عاطفی	۱۳۹/۰۲	۱	۱۳۹/۰۲	۴/۳۲	۰/۰۳۹
صمیمیت روانشناختی	۱/۳۵	۱	۱/۳۵	۰/۰۳۵	۰/۸۵۲
صمیمیت عقلانی	۹۴۴/۲۱	۱	۹۴۴/۲۱	۱۵/۴۳	۰/۰۰۰۱
صمیمیت جنسی	۱۶۳/۱۴	۱	۱۶۳/۱۴	۱/۷۳	۰/۱۸۹
صمیمیت بدنی	۵/۳۸	۱	۵/۳۸	۰/۰۷۷	۰/۷۸۲
صمیمیت معنوی	۴۴۵/۹۰	۱	۴۴۵/۹۰	۷/۷۹	۰/۰۰۶
صمیمیت زیباشناختی	۱۶۸/۹۱	۱	۱۶۸/۹۱	۵/۴۴	۰/۰۲۰
صمیمیت اجتماعی - تفریحی	۶۵/۳۶	۱	۶۵/۳۶	۱/۶۸	۰/۱۹۶

بر اساس جداول ۳ و ۴ بین دانشجویان زن متأهل شاغل و دانشجویان زن متأهل غیر شاغل از لحاظ صمیمیت عاطفی تفاوت معنی داری وجود دارد ($F=۴/۳۲$ و $p=۰/۰۳۹$).. به عبارت دیگر، دانشجویان زن متأهل شاغل نسبت به دانشجویان زن متأهل غیر شاغل از صمیمیت عاطفی پایین تری برخوردارند. بین دانشجویان زن متأهل شاغل و دانشجویان زن متأهل غیر شاغل از لحاظ صمیمیت روانشناختی تفاوت معنی داری مشاهده می شود ($p=۰/۸۵۲$ و $F=۰/۰۳۵$) و می توان گفت دانشجویان زن متأهل شاغل و دانشجویان زن متأهل غیر شاغل از صمیمیت روانشناختی تقریباً یکسانی برخوردارند.

بین دانشجویان زن متأهل شاغل و دانشجویان زن متأهل غیر شاغل از لحاظ صمیمیت عقلانی تفاوت معنی داری مشاهده می شود ($p=۰/۰۰۰۱$ و $F=۱۵/۴۳$) و دانشجویان زن متأهل شاغل نسبت به دانشجویان زن متأهل غیر شاغل از صمیمیت عقلانی پایین تری برخوردارند. بین دانشجویان زن متأهل شاغل و دانشجویان زن متأهل غیر شاغل از لحاظ صمیمیت جنسی تفاوت معنی داری وجود ندارد ($p=۰/۱۸۹$ و $F=۱/۷۳$).

(F). دانشجویان زن متأهل شاغل و دانشجویان زن متأهل غیر شاغل از صمیمیت جنسی تقریباً یکسانی برخوردارند. بین دانشجویان زن متأهل شاغل و دانشجویان زن متأهل غیر شاغل از لحاظ صمیمیت بدنی تفاوت معنی داری وجود ندارد ($p=۰/۷۸۲$ و $F=۰/۰۷۷$) و دانشجویان زن متأهل شاغل و دانشجویان زن متأهل غیر شاغل از صمیمیت بدنی تقریباً یکسانی برخوردارند. بین دانشجویان زن متأهل شاغل و دانشجویان زن متأهل غیر شاغل از لحاظ صمیمیت معنوی تفاوت معنی داری مشاهده می شود ($p=۰/۰۰۶$ و $F=۷/۷۹$) و دانشجویان زن متأهل شاغل و دانشجویان زن متأهل غیر شاغل از صمیمیت معنوی پایین تری برخوردارند.

بین دانشجویان زن متأهل شاغل و دانشجویان زن متأهل غیر شاغل از لحاظ صمیمیت زیباشناختی تفاوت معنی داری مشاهده می شود ($p=۰/۰۲۰$ و $F=۵/۴۴$) و دانشجویان زن متأهل شاغل نسبت به دانشجویان زن متأهل غیر شاغل از صمیمیت زیباشناختی پایین تری برخوردارند. همچنین بین دانشجویان زن متأهل شاغل و دانشجویان زن متأهل غیر شاغل از لحاظ صمیمیت اجتماعی - تفریحی تفاوت معنی داری وجود ندارد ($p=۰/۱۹۶$ و $F=۱/۶۸$). دانشجویان زن

متأهل شاغل و دانشجویان زن متأهل غیر شاغل از صمیمیت اجتماعی - تفریحی تقریباً یکسانی برخوردارند.

بحث

نتایج تحقیق نشان داد که بین دانشجویان زن متأهل شاغل و دانشجویان زن متأهل غیر شاغل از لحاظ رضایت زناشویی تفاوت معنی داری وجود دارد به عبارت دیگر، دانشجویان زن متأهل شاغل نسبت به دانشجویان زن متأهل غیر شاغل از رضایت زناشویی بالاتری برخوردارند. یافته های این پژوهش با پژوهش های نصرتی (۱۱)، شهرستانی (۸)، سیونیلی و همکاران (۱۸)، میرگان و گوردم (۱۹)، همخوانی دارد. در تبیین این نتیجه می توان گفت که رضایت تجربه شده توسط زن و مرد در ابعاد مختلف با هم همبستگی دارد.

همچنین کیفیت زندگی این زوج ها به دلیل وضعیت مالی نسبتاً خوب ناشی از دو درآمد، برای زن و شوهر مطلوب است. برای زن، اشتغال، تأمین کننده بسیاری از نیازهایش از جمله مشغله کاری، تنوع و چالش انگیزی و قدرت است که ممکن است نقش خانه داری با همه اهمیتش برآورده نکند. در دیدگاه مردان، اشتغال زن به معنای ایفای نقش ها و تعهدات غیر سنتی است. در این ازدواجها مرد به دلیل این که به تنهایی مسئولیت تأمین مالی خانواده را عهده دار نیست کمتر احساس فشار روانی دارد. این شیوه زندگی بر کیفیت روابط زناشویی نیز اثر مثبت دارد زیرا در این ازدواج ها تعامل بیشتری بین زن و مرد در قدرت و تصمیم گیری وجود دارد. تصمیم گیری های مشترک باعث احترام بیشتر زن و شوهر نسبت به یکدیگر شده و آن دو را با هم نزدیکتر می کند. هر دوی آنها به دلیل این که رابطه ای منصفانه را تجربه می کنند احساس ارزشمندی و شایستگی دارند (۲۰).

از سوی دیگر در تحقیق حاضر مشاهده شد که دانشجویان زن متأهل شاغل نسبت به دانشجویان زن متأهل غیر شاغل از سازگاری فردی بالاتری برخوردارند. این یافته با پژوهش های علیخانی (۲۱)، ابراهیم نعمتی و همکاران (۲۲)، فاطمه علی پور (۲۳)، حمیده جعفر یزدی و محمود گلزاری (۲۴) همخوانی دارد. در تبیین این نتیجه می توان گفت که زنان شاغل با توجه به ارتباطات بیشتر بین فردی با افراد مختلف

اعم از زن و مرد موجب تقویت سازگاری فردی آنها شده است. بر اساس یافته های پژوهش وجود نقشهای چندگانه زنان شاغل بر عملکرد زناشویی و سازگاری آنها تاثیر گذار است. به عبارتی زنانی که توانایی تشخیص و ابراز هیجانهای خود و تشخیص هیجان های دیگران را دارند و نیز دارای خصوصیات چگون خوش بینی، شادکامی، توانایی حل مسئله، کنترل تکانه، خودشکوفایی، استقلال و همدلی هستند، در زندگی زناشویی خود از سازگاری بیشتری برخوردارند.

از سوی دیگر در تحقیق حاضر مشاهده شد که بین حیطه های صمیمیت در زمینه های عاطفی، عقلانی، معنوی و زیباشناختی زنان شاغل از صمیمیت پایین تری نسبت به زنان غیر شاغل برخوردار بوده و تفاوت معنی داری مشاهده شد. این یافته با پژوهش های مهدیزادگان و شریفی رنانی (۲۵)، راستی و همکاران (۲۶)، دغاغله و همکاران (۲۷)، هیتون و برات (۲۸) همخوانی دارد.

در تبیین این فرضیه می توان گفت بدلیل سطح استرس پایین تر و خستگی کمتر زنان غیر شاغل نسبت به زنان شاغل موجب شده تا محیط امن و آرامی در منزل مهیا شده که در نتیجه شرایط روحی و روانی بهتری برای زنان غیر شاغل بوجود آمده، که موجبات صمیمیت زناشویی بیشتر را مهیا نموده است. تعریف رایج از صمیمیت، سطح نزدیکی به همسر، به اشتراک گذاشتن ارزش ها و عقاید، فعلیت های مشترک، شناخت از همدیگر، روابط جنسی و رفتارهای عاطفی مثل نوازش کردن است. فردی که صمیمیت بیشتری را تجربه می کند قادر است خود را بهتر در روابط نشان دهد و نیازهای خود را به طور مؤثرتر به همسر خود ابراز کند (۲۹). برای ایجاد صمیمیت عاطفی باید موانع و محدودیت های اندکی وجود داشته باشد تا احساسات به راحتی بتوانند در موقعیت یک رابطه بیان شوند. برای ایجاد صمیمیت عقلانی احترام به دیدگاه طرف مقابل، توانایی نقش پذیری، درک و همدلی ضروری است. در نتیجه میتوان بیان داشت که اگر شرایط برای ابراز انواع صمیمت ها برای زوجین فراهم نباشد، زوجین در ابراز هیچ یک آنها موفق نخواهند بود. افرادی که میزان صمیمیت بالاتری را

تجربه می کنند قادرند خود را به شیوه مطلوب تری در روابط عرضه کنند و نیازهای خود را به شکل مؤثرتری به شریک و همسر خود ابراز کنند. لذا با توجه به مطالعات موجود و نتایج این پژوهش به نظر میرسد دادن اطلاعات و ایجاد مهارت کافی درخصوص روابط زناشویی و مشاوره‌ی قبل از ازدواج، جایگاه ویژه‌ای در بهبود و ثبات زندگی زناشویی خواهد داشت.

نتیجه گیری

دانشجویان زن متأهل شاغل نسبت به دانشجویان زن متأهل غیر شاغل از رضایت زناشویی و سازگاری زناشویی بالاتری برخوردارند اگرچه بین حیطه های صمیمیت در زمینه های عاطفی، عقلانی، معنوی و زیباشناختی زنان شاغل از صمیمیت پایین تری نسبت به زنان غیر شاغل برخوردار بودند.

References

1. Zaki Khani Z. [The relationship between self-concept, self-regulated learning and academic achievement Dkhtrpayh second city of Shahriar, 2005]. MS. Dissertation. Teacher Training University. (Persian)
2. Niloofari A. [The approach of imaging techniques communication (IRT) Hendrix on increasing self-differentiation married female students of Allameh Tabatabai University]. MA. Dissertation. Allameh Tabatabaei University, 2008. (Persian)
3. Erfani Akbari M. [The impact of the problems related to intimacy and relationship therapy]. MA. Dissertation. Al-Zahra University, 1999. (Persian)
4. Kaplan M, Maddux JE. Goals and marital satisfaction: perceived support for personal goals and collective efficacy for collective goals. *J Soc Clin Psychol* 2002; 21: 157-64.
5. Smayi BA. [Measure the scale of family and marriage]. Tehran: Besat; 2011. (Persian)
6. Khamse A, Hoseinian S. [To examine gender differences between the various dimensions of intimacy in married students]. *Women's psychological-social studies* 2008; 6(1): 35-52. (Persian)
7. Burnes B, Hile F. *Family therapy in chanhig times: Rasics Texts in counseling and psychology*. New York: Palgrave Maemillan; 1990.
8. Shahristani M, Doostkam M, Rahbard H, Mashhadi A. [Prediction of marital satisfaction based on communicative beliefs and marital satisfaction in divorced and normal women]. *Journal of women and culture* 2012; 14: 19-41. (Persian)
9. Spanier GB, Kol RA, Cole CL. Maritaladjustment over the family life cycle: the issue of curvilinearity. *J Marr Fam* 1976; 37: 263-75.
10. Taheri M. [The effect of enriching approach to increasing marital relationship couples in the city Bardaskan]. Dissertation. University of Teacher Education, 2002. (Persian)
11. Nosrati A. [Investigation of Marital Satisfaction families, working women and housewives of East Azerbaijan Province]. MS. Dissertation. 2014. (Persian)
12. Ahmadi Nodeh T, Fathi-Ashtiani M, Arabnia D. [Interactive relationship resiliency, mental health and life satisfaction of female patients]. *Journal of clinical psychiatry* 2006, 13: 290-5. (Persian)
13. Sanaee B. [The measurement scale family and marriage]. Tehran: Roshd; 2000. (Persian)
14. Soleimanian A. [The effects of irrational thinking based on cognitive approach on marital satisfaction]. MS. Dissertation. Faculty of Education and Psychology, Tarbiat Moallem University of Tehran, 1994. (Persian)
15. Bagarozzi DA. *Enhancing intimacy in marriage*. USA: Brenner Rouledeye; 2001.
16. Etemadi A. [Couples determine the effectiveness of cognitive-behavioral therapy on marital intimacy]. *Journal of psychological studies* 2005; 2(1): 69-87. (Persian)
17. Saghi M, Rajai A. [The relationship between adolescents' perception of family function with its consistency]. *Andisheh va Raftar* 2008; 3(10): 71-82. (Persian)
18. Simonelli C, Tripodi F, Fabrizi A, Lembo D, Cosmi V, Pierleoni L. The influence of caregiver burden on sexual intimacy and marital satisfaction in couples with an Alzheimer spouse. *Int J Clin Pract* 2008; 62(1): 47-52.
19. Mirgain S, Cordova JV. Emotion skills and marital health: the association between observed and self reported emotion skills, intimacy and marital satisfaction. *J Soc Clin Psychol* 26(9): 983-1009.
20. Nazari A. [Principles of couples therapy and family therapy]. Tehran: Science; 2007. (Persian)
21. Alikhani S. [The satisfaction and individual and social adjustment among women, employed and unemployed]. Dissertation. University of Allameh Tabatabai, 1997. (Persian)
22. Nemati A, Khoshkonesh A, Mohammadi A, Fathabadi J. [Marital adjustment and its dimensions in the cycle of family life of working women]. *Quarterly journal of social psychology* 2013; 11. (Persian)
23. Ali Pour Dehaghani F. [The book of life skills and marital adjustment for working women and housewives]. IRNA Semiro; 2013. (Persian)
24. Jafari Yazdi H, Gulzar M. [Emotional intelligence and marital adjustment of married women employed in education]. *Family research* 2005; 1: 4. (Persian)
25. Mehdizadegan I, Sharifi Renani Z. [Comparing sexual satisfaction, commitment, marriage, marital intimacy and body image in married women working housewife]. *Woman and family studies journal* 2013; 8: 135-50. (Persian)

26. Rati M, Karim Zadeh MS, Rafie Kiasari M. [Comparison of marital intimacy and optimism among fertile and infertile women]. The First National Conference on Sustainable Development in Psychology, 2013. (Persian)
27. Daghagheleh F, Asgari P, Haider A. [The relationship of forgiveness, love, intimacy and marital satisfaction]. *New findings in psychology* 2012; 7: 57-69. (Persian)
28. Hiyoten W, Berat R. *Women and gender: A feminist psychology*. 4th ed. New York: McGraw-Hill; 2004.
29. Vazir Nia F. [Comparison of maternal depression, intimacy and marital satisfaction between employed and unemployed women in Ahvaz]. MS. Dissertation. Islamic Azad University of Ahvaz Research, 2011. (Persian)